

עת"א 55678/06/19 - מוחמד זרייקי נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

עת"א 55678-06-19 זרייקי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כב' השופט יוסף בן-חמו
העותר	מוחמד זרייקי
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

פסק דין

בפני עתירת אסיר המבקש להורות על שינוי שיוכו מקטגוריית "אסיר אלמ"ב" ולהגדירו "אסיר רגיל".

העותר טוען כי עם תחילת ריצוי מאסרו, הוא זומן לשיחה עם העו"ס שמסרה לו כי נקבע שהוא מתאים לקטגוריה של אלמ"ב משום שהמנוח היה כביכול בן דודו. העותר טוען שהמנוח לא היה בן דודו ולא קרוב משפחה שלו ובוודאי לא "קרוב משפחה" על פי ההגדרה המופיעה ב"חוק למניעת אלימות במשפחה", אלא שטענותיו נפלו על אוזניים ערלות.

העותר טוען שהוא הבהיר באמצעות בא כוחו כי גם על פי כתב האישום המתוקן בו הודה במסגרת הסדר הטיעון וגם כעולה מפרוטוקול התיק הפלילי מיום 15/1/19, העותר והמנוח הם **בני משפחה מורחבת**, קרוב למה שנקרא "חמולה", אך אין ביניהם קרבה משפחתית מסוג זו המוגדרת בחוק למניעת אלימות במשפחה.

העותר טוען עוד כי מעולם לא הורשע **בעבירת אלימות**. העבירה בה הורשע הינה תאונת דרכים - גרימת מוות ברשלנות שאיננה כוללת אלמנט של כוונה למעשה אלימות ועל כן, הסיווג של העותר כאסיר אלמ"ב בטעות יסודו.

בדיון מיום 13/8/19, ציין ב"כ העותר כי רק בעקבות תגובת המדינה שהוגשה לבית המשפט בסמוך לדיון, התברר לו כי האסיר איננו מוגדר כ"אסיר אלמ"ב", כפי שסבר בעת הגשת העתירה, אלא כ"אסיר בעל פרופיל אלמ"ב". ב"כ העותר טוען כי גם להגדרה זו אין מקום, וכי יש להגדיר את העותר כ"אסיר רגיל".

העותר טוען כי יש לבחון את הגדרתו של העותר עפ"י שלושה ראשים ילי:

א. קרבה משפחתית, **ב.** המושג "אלימות", **ג.** האם העותר היה מעורב בסכסוך שבין המנוח לבין אחרים. שאלות אלה יש לבחון על בסיס העובדות שבכתב האישום המתוקן. בחינה כזו מביאה למסקנה שאין להגדיר את העותר לא כ"אסיר אלמ"ב" ולא כ"אסיר בעל פרופיל אלמ"ב". הקרבה המשפחתית הינה כללית ומורחבת, אך לא "קרבת משפחה"

כמוגדר בחוק. רשלנותו של העותר בעבירה שביצע באה לידי ביטוי אך בעובדה שהוא לא הדליק "אורות גבוהים" ולא מעבר לכך. העותר לא היה מעורב בקטטה שהתפתחה שם בין המנוח לבין אחרים, המנוח נסע והגיע למקום רק כדי למנוע אסון, מבלי שהיה מעורב בסכסוך לא לפני ולא אחרי (עמ' 2, שורות 8-13).

העותר טוען כי הגדרתו כ"פרופיל אלמ"ב" הינה תוצאה של "לחצים ורשושים" מצד משפחת המנוח על אף שנערך הסכם סולחה, במסגרתו נאסר על העותר להיכנס לכפר כנא למשך 12 שנה וכן חויב בתשלום משמעותי של כ - 500,000 ₪. בני משפחת המנוח דאגו להרעיל, להטעות ולהטות את רשויות הרווחה (עמ' 2, שורות 31, 32 לפרוטוקול). תיוגו של העותר כ"פרופיל אלמ"ב" בנוי על שמועות ורכילויות שבאות מכפר כנא והגיעו לרשויות הרווחה.

העותר מרצה עונש מאסר פלילי של 3.5 שנים, החל מיום 21/2/19, לאחר שהורשע במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של גרם מוות ברשלנות, הפקרה אחרי פגיעה, נהיגה בזמן פסילה, שיבוש מהלכי משפט ועבירות נוספות.

כתב התשובה

המשיבה מציינת שהעותר איננו מוגדר כ"אסיר אלמ"ב" אלא "פרופיל אלמ"ב", בהתאם להוראות **פקנ"צ 04.54.03 - "אופן עבודת ועדות משרדיות ובין משרדיות לעבירות במשפחה - אלימות וגילוי עריות"**. על פי הגדרות הפקנ"צ, ניתן להגדיר אסיר כבעל "פרופיל אלמ"ב" גם אם הוא איננו "בן משפחה" כהגדרתו, ובלבד שתהיה בקשר לאסיר או כלפיו מידע שהתרחשה או עלולה להתרחש עבירת אלימות.

על פי עובדות כתב האישום, כל המעורבים הם בני משפחה מורחבת וכולם גרים באותו כפר. בשל אותו **סכסוך משפחתי** נקבעה פגישה בין חלק מהמעורבים. מכתב האישום עולה שהאסיר שמע על המפגש וביקש להצטרף. לאחר מכן, התפתחה אלימות בין המעורבים, העותר החליט להגיע למקום המפגש, נטל משאית למרות היותו בפסילה ולא מורשה לנהוג במשאית, איתה נסע עד למקום המפגש, שם פגע עם המשאית במנוח וגרם למותו, כמפורט בכתב האישום המתוקן.

ועדת אלמ"ב החליטה להגדיר את האסיר כ"**אסיר בעל פרופיל אלמ"ב**", זאת בשל העובדות העולות גם מכתב האישום שהנאשם, הקורבן והמעורבים הנוספים הם בני אותה משפחה. האסיר טען שאין קשר משפחתי בינו לבין המנוח, וכי הוא בן דודו של האדם שעמו היה מסוכסך הקורבן. חברי הוועדה התרשמו לאור המידע שהונח בפניהם כי קיימת נחיצות במעורבות הוועדה בעניינו.

בנוסף לדוח הגלוי של ועדת אלמ"ב הוגשה חוות דעת סודית.

דין

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, אני סבור שדין העתירה להידחות.

עיון בעובדות כתב האישום המתוקן שאלהן הפנה ב"כ העותר, מלמד (סעיף 1) שכל המעורבים הינם **בני משפחה**

מורחבת אחת ומתגוררים בכפר כנא, כאשר לגבי חלק מהמעורבים מדובר "בקרבה ראשונה".

בסעיף 3 לכתב האישום המתוקן מצוין כי "על רקע סכסוך משפחתי" בין בני הדודים מולהם לבין המנוח, הם קבעו להיפגש "ליישוב ההדורים". האסיר אשר שמע על הפגישה שנקבעה, החליט להגיע אף הוא למקום. הוא נטל משאית השייכת לאחיו ונהג בה כשהוא פסול לנהיגה בכל רכב, ומעולם לא היה בעל רישיון נהיגה המאפשר לו נהיגה במשאית. כשהתקרב האסיר למקום, עמד המנוח מימין לפס הצהוב, על השול הימני של הכביש ומחוץ לנתיב הנסיעה. העותר נהג את המשאית בחוסר תשומת לב וכשבמשאית דולקים אורות נסיעה נמוכים, המשאית פגעה במנוח כשהוא עומד מחוץ לפס הצהוב על השול הימני, מחוץ לנתיב הנסיעה. העותר הבחין שהמנוח נפגע באופן חמור, אך בכל זאת נסע עם המשאית לביתו מבלי שהמתין לכוחות ההצלה, ואחר כך העביר את המשאית לאחר מתוך מטרה להעלים ראיות.

הגדרת "בן משפחה"

הגדרתו של "בן משפחה" לצורך מעורבות של ועדת אלמ"ב ו/או וג"ע איננה זהה להגדרה זו בחיקוקים אחרים, אלא רחבה היא יותר משום התכלית של החיקוק הספציפי. כך נקבע בפסיקה עוד לפני תיקון הפק"צ שהרחיב עד מאוד גם את הגדרת "בן משפחה" וגם את ההגדרה של המושג "אלימות", במיוחד להגדרת "פרופיל אלמ"ב"

כך ברע"ב 4498/16 **פלוני נ' שב"ס** נקבע כי הגדרת "בן משפחה", יש לפרש באופן רחב, לצורך הוצאתו לחופשה של אסיר השפוט לעבירות מין בתוך המשפחה, כאשר עבירות אלו מבוצעות "במרחב המשפחתי" ותוך ניצול יחסי האמון והקרבה בין שתי המשפחות.

בעת"א 19452-12-16 עבאס נ' שב"ס, צוין כי הגדרת "בן משפחה" הינה רחבה.

ידוע כי בני משפחה מורחבת, מה שמכונה "חמולה" מרגישים מחויבות זה לזה כבני משפחה לכל דבר כאשר מדובר בסכסוך עם בני משפחה (חמולה) אחרת. לעיתים מביא הדבר לפרץ של אלימות ואף לנקמת דם.

על פי כתב האישום המתוקן בו הודה העותר מאשר האסיר שהוא בן משפחה המורחבת של שאר המעורבים.

לאור פוטנציאל האלימות והנקמה הקיים כאשר יש פגיעה באחד מבני המשפחה המורחבת, הרי שנכון לראות את "בן המשפחה המורחבת" כ"בן משפחה" לצורך מעורבותה ובדיקתה של ועדת אלמ"ב.

אירוע התאונה וגרימת הפגיעה, כפי שמפורט בכתב האישום גם לאחר תיקונו, הינו בהחלט "עבירת אלימות", שהרי לכל הפחות נטישת הזירה והפקרת המנוח לאחר שנפגש אנושות נכנסות להגדת "אלימות" לפי ההרחבות שבפקנ"צ המגדירות כעבירת אלימות גם "נטישה"

פקנ"צ 04.54.03 (ת. עדכון אחרון 5/1/17), מסדיר את פעולתן של ועדות אלמ"ב, הפועלות מכח הוראה 3.37

לתקנון עבודה סוציאלית במשרד הרווחה (להלן: "תע"ס"), שהותקנה מכח תקנות שירותי הסעד (טיפול בנזקקים), התשמ"ו - 2006.

על פי הוראות הפקנ"צ המלצתן של ועדות אלמ"ב הינה הכרחית לצורך דיון בבקשה לשחרור על תנאי. [סעיף 1.ג.2, 2 לפקנ"צ] והן לעניין חופשת אסירים (סעיף 3.ג.2) וכן כתנאי מוקדם לשיקומם של אסירים (סעיף 4.ג.2) וכן לעניינים נוספים של אסירים.

עלפי סעיף 4 מוגדרת "עבירת אלימות במשפחה" - עבירת אלימות של האסיר כלפי בן משפחתו, לרבות כליאת שווא של בן משפחה או עבירה אחרת שפגעה בחירותו, בשלוות חייו של בן מ משפחה, לרבות התעללות, הזנחה או נטישה של בן משפחה.

הגדרת "בן משפחה" ו"עבירת אלימות"-לצורך הגדרת אסיר כ"אסיר בעל פרופיל אלמ"ב" הינה רחבה הרבה יותר מאשר הגדרת "בן משפחה" ו"אלימות" לצורך הגדרתו כ"אסיר אלמ"ב". נזכיר רק חלק מהרחבות אלה.

סעיף 5 מגדיר :

ס"ק 1) "אסירים בעלי פרופיל אלמ"ב - אסירים המרצים מאסר בגין עבירות אלימות כלפי מי שאיננו "בן משפחה" כמוגדר לעיל. אך קיים קשר משפחתי אחרוהרקע לביצוע העבירה קשור במערכת יחסים זוגית או משפחתית בין האסיר לנפגע העבירה"

ס"ק 3) מרחיב וקובע עוד כי אסיר יוגדר כפרופיל אלמ"ב אם יש לגביו מידע מתועד על הליך פלילי בגין עבירות במשפחה. בין היתר, אם הוגשה תלונה והוחלט על סגירת התיק בשל חוסר ראיות או בשל חוסר עניין לציבור, ובלבד שסגירתו נעשתה לפני 3 שנים או פחות.

ס"ק 5) מוסיף ומרחיב את ההגדרה גם לגבי אסירים המרצים מאסר בגין עבירות שאינן עבירות אלימות כלפי "בן משפחה" כמוגדר לעיל, אולם קיים לגביהם מידע כי התרחש או עלול להתרחש אירוע אלימות כפי בן משפחה.

ב"כ העותר הדגיש בדיון את "הדם הרע" הזורם בין משפחת הקורבן לבין האסיר ומשפחתו, למרות הסכם הסולחה שבמסגרתו התחייב האסיר שלא להיכנס לתחומי הכפר למשך 12 שנה ולשלם כחצי מיליון ₪. וכן ללחצים שלטענת ב"כ העותר הפעילה משפחת המנוח להגשת כתב אישום על עבירת חמורות בהרבה והתנגדותם להסדר הטיעון, המידעים מדברים על תחושות קשות ופוטנציאל להתרפצויות אלימות.

נראה לי שאכן מעורבות ועדת אלמ"ב, הינה נחוצה והכרחית במקרה זה ובדין סווג העותר כ"בעל פרופיל אלמ"ב ואין מקום להתערבות בית המשפט בהחלטה מקצועית הנתונה לשיקול דעתם.

אשר על כן, אני מורה על דחיית העתירה.

ניתן היום, ג' אלול תשע"ט, 03 ספטמבר 2019, בהעדר הצדדים.